

НАЗИВ ФАКУЛТЕТА Филозофски факултет**ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ****-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена**

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију 14.03.2014. године, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>Члан: Радослав Ераковић, ванредни професор, Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности, 14.06.2012. година, Филозофски факултет Нови Сад</p> <p>Члан (председник): Горан Максимовић, редовни професор, Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности, 02.06.2008. година, Филозофски факултет Ниш</p> <p>Члан: Драгана Вукићевић, ванредни професор, Српска књижевност са јужнословенским књижевностима, 21.06.2011. година, Филолошки факултет, Београд</p> <p>Члан (ментор): Сава Дамјанов, редовни професор, Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности, 16.11.2006. година, Филозофски факултет Нови Сад</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Весна (Душан) Јусуфовић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 22.10.1981, Нови Сад, Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив:</p>

Филозофски факултет, Српска књижевност и језик, Мастер професор књижевности и језика (Србиста).

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија

2008, Српски језик и књижевност

5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:

Филозофски факултет, *Проза Ђорђа Марковића Кодера*, српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности, 27.10.2008.

6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:

Српска књижевност и језик

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: *Еротологија у српској књижевности XVIII и XIX века*

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

46 поглавља / 48 страница / 143 референци / 312 фуснота

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Приложени докторски рад има укупно 458 страница, уз *Закључак* (стр.446-450) и *Литературу* (450-458) на крају. Осим *Кључне документацијске информације* коју захтевају законски и универзитетски прописи (стр.2-9), те *Садржаја* (стр.9-12), *Сажетка* (стр.12-14) и *Увода* (стр.14-26), рад је подељен – по хронолошком принципу – на три крупне целине: *Почеци еротграфије у српској књижевности* (стр.26-174), *Еротске књижевне тенденције у време Вука Стефановића Караџића* (стр. 174-321) и *У освит модерног доба* (321-446). Прва целина бави се углавном еротграфијом у 18. и почетком 19. века, дакле оном која је у знаку барокних, рококо и предромантичарско-класицистичких (просветитељских) кретања ове дуге и стилско-поетички веома разуђене епохе. Еротска књижевност се код нас тада негује најинтензивније у тзв. рукописним песмарицама, па се кандидаткиња с посебном пажњом посвећује њиховој анализи, не занемарујући и неке занимљиве ауторе који егзистирају мимо поменуте грађе (Мушицки, А.Пишчевић, Мушкатиновић, Текелија...). Друга наведена целина овог рада бави се, како се већ из наслова може закључити, најпре Вуковом еротграфијом (тачније-оном која је везана за српску народну културу!), али открива и неке романтичарске песнике (Његош, Бранко, Кодер) чије дело - интерпретирано у еротолошком кључу! - задобија нове значењске и културолошке потенцијале. Најизазовнија и најбогатија открићима је трећа целина доктората МА Весне Јусуфовић, *У освит модерног доба*: чак и да се зауставила само на презентацији и актуелизацији *Дневника* Николе Крстића (1829-1902), она би дала важан допринос науци о српској књижевности, пошто је дотични аутор донедавно био сасвим заборављен - а и након публикавања његових дневничких белешки (2006) није сматран литерарно изазовним! Наравно, кандидаткиња је с правом разматрала још неколико писаца релевантних у контексту српске еротграфије овога раздобља: од Лазе Костића и Владана Ђорђевића, преко В.Илића и Нушића, па све до Јелене Димитријевић...

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Као што се већ из самог садржаја види, колегиница Јусуфовић у свом докторском раду превасходно **хронолошки** прати еротографију у српској књижевности 18. и 19. века, дакле од првих дела са оваквом тематиком (Венцловић, песмарице грађанске лирике...) преко Вука и усменолитерарне грађе па све до размеђе 19. и 20. века (Лаза Костић, Јелена Димитријевић...). Највећа предност оваквог приступа – а истовремено и један од најбитнијих домета самог рада! – јесте у томе што се јасно могу регистровати културолошке и друштвене промене везане за доживљај еротике (па и сексуалности) током наведена два века: те промене - од барока и рококоа, преко романтизма и реализма, па све до ране модерне – нису биле мале и снажно су утицале на српску еротску књижевност. С обзиром на различитости „духа епохе“, не делује парадоксално чињеница да је однос према овој најчешће табу-зони бивао у старијим периодима каткад отворенији но у новијим, те да проток времена није морао обавезно доносити и либерализацију-напротив!

Кандидаткиња је с добрим разлозима своје анализе грађе смештала у шири контекст историје приватног живота (или антрополошки, или историјско-цивилизацијски, и т.сл) чиме је још једном подсетила савремену науку о српској књижевности да сваки „историзам“ није анахрон и да – иако уметност језика јесте аутономна, **креативна** дисциплина – она не настаје мимо свог времена, тј. тек да њено изучавање у таквој интеракцији даје врхунске херменеутичке резултате. Данашњи читалац неће у потпуности разумети вредности најбољих еротографа с краја 18. и почетка 19. века (Мушицки, Пишчевић...) ако не узме у обзир горенаведени контекст, као што ће и огромна грађа коју је оставио Вук Стефановић Караџић функционисати само као пука пикантерија изван кодова српске народне културе. Најзад, управо је контекст о коме говоримо омогућио кандидаткињи да у новом кључу реafirмише и ревалоризује ауторе попут Аврама Милетића, Николе Крстића или Владана Ђорђевића – што је свакако једна од врлина овога доктората.

МА Весна Јусуфовић на најбољи могући начин показала је у својој докторској дисертацији колико је значајно поново анализирати дела српских писаца који су (у контексту званично прихваћене вредносне хијерархије!) остали занемарени или пак интерпретирани у преуским перспективама: песме готово заборављеног Чикоша или пак „канонског“ Бранка Радичевића, у еротолошком кључу засијаће новим сјајем, као што ће и мемоарска проза Саве Текелије имати значења и вредности шире од до сад прихваћених, а она исписана руком Нићифора Нинковића потенцијале занимљивије и изазовније од „устаничке хронике“ и незваничне историје Србије из времена кнеза Милоша. Уколико српска књижевна историографија прихвати еротску традицију као релевантан део нашег укупног уметничко-језичког наслеђа, утолико ће и увиди које је овде презентовала колегиница Јусуфовић још више добијати на научној тежини.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Ауторски текст *Новац у препискама Лазе Костића* (зборник радова с конференције у Пољској), *Wielkie tematy kultury w literaturach slowianskich* 8, СХLIX, Вроцлав, 2009, стр. 379-385.
2. Ауторски текст *Симо Матавуљ: лукави извањац међу Лилипутанцима*, Зборник радова са међународног скупа *Књижевно дело Симе Матавуља*, Симо Матавуљ *Дело у времену*, Филолошки факултет Београд, Београд, 2011, стр. 125 – 131.
3. Ауторски текст *Прозна структура и експеримент: случај Сава Дамјанова*, *Кораци*, година XLIII, свеска 3-4, Крагујевац, 2009, стр. 165-172.
4. Ауторски текст *Лаза Костић: Лабудова песма и Дневник у мрежи модерне и постмодерне*, Зборник радова у част данског академика Пера Јакобсена, *СловоСлавија*, Београд, 2010, стр. 331-339.
5. Ауторски текст *Дуч Дучисимов пурпурни плашт* (део први), приређена преписка Јована Дучића и Вељка Петровића, *Свеске*, број 110 (децембар 2013), стр. 104-109.
6. Ауторски текст *Дуч Дучисимов пурпурни плашт* (део други), приређена преписка Јована Дучића и Вељка Петровића, *Свеске*, број 111.
7. Ауторски текст *Плетеније ерос Ђорђа Марковића Кодера*, *Philologia Mediana*, година II, број 2, Филозофски факултет у Нишу, 2010, стр. 89-94.
8. Ауторски текст *Функција снова у Епу о прекрасном Јосифу Милована Видаковића*, *Свеске*, број 94 (децембар 2009), стр. 146-151
9. Ауторски текст *Глас Јудите Шалго*, *Philologia Mediana*, година II, број 3, Филозофски факултет у Нишу, 2011, стр. 159-165.
10. Ауторски текст *Горопадни ерос: друштвено-социјални табу; књижевно-уметнички универзализам*, *Свеске*, број 101 (септембар 2011), стр. 46-55.
11. Ауторски текст *Проза Ђорђа Марковића Кодера* (поговор у књизи:) Ђорђе Марковић Кодер, *Начала*, приредили: Сава Дамјанов и Весна Малбашки-Пуповац, *Службени гласник*, Београд, 2009, стр. 187-252.

12. Ауторски текст *Борђе Марковић Кодер: разоткривање заумног говора неизрецивог*, Зборник радова с научне конференције у Софији (у штампи).
13. Ауторски текст *Симболика птица у делима Борђа Марковића Кодера*, тематски зборник под називом *Птице: књижевност, култура*, Лицеум, књига 14, Центар за научна истраживања САНУ и Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2011, стр. 233 – 239.
14. Ауторски текст *Венецијанска црква као „фрајла Лазин“ еротски симбол*, зборник „Венеција и словенске књижевности“, СловоСлавија, Београд, 2011, стр. 343 – 349.
15. Ауторски текст *Анима Лазе Костића*, Зборник Филозофског факултета (у штампи).

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Из претходно реченог, није тешко закључити који су најважнији резултати ове докторске дисертације: они почивају пре свега и изнад свега у ревалоризацији српске еротографије 18. и 19. века, али и на прецизнијем стилско-поетичким позиционирањем ове веома разноврсне и слабије проучене грађе (посебно када је реч о њеном **систематском** проучавању!). Закључци до којих је кандидаткиња дошла уверавају нас да српска еротска књижевност током ова два века представља и типолошки и вредносно респектабилан ток, барем онолико колико су то представљали неки доо сада пре-форсирани токови (најпре они везани за утилитарно и дидактичко!), а истовремено и ток који открива једно другачије, мање познато, мање суморно, ВЕСЕЛИЈЕ лице наше литерарне баштине. С друге стране, докторска дисертација колегинице Весне Јусуфовић биће од важности колико у ужем литерарном толико и у ширем историјском контексту, што није чест случај када се ради о истраживањима из области науке о књижевности. Ова докторска дисертација још једном је потврдила да је иновативност истраживачке перспективе (уз респектабилно познавање грађе, укључујући и ону раритетну и архивску!) супериорна у односу на помодне литерарне методологије – што је такође драгоцен резултат и својеврсна смерница за даља проучавања историје српске књижевности и културе.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Може се рећи да је начин приказивања и тумачења апсолутно примерен теми, при чему посебну вредност видимо у томе што је кандидаткиња складно укомпоновала саму грађу и научни апарат, тако да је рад писан компетентно и акрибично, а истовремено атрактивно за читање (што је иначе ретка врлина у науци о књижевности). У том смислу приступ и интерпретације колегинице Весне Јусуфовић можемо оценити **НАЈПОЗИТИВНИЈЕ**.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

ДА

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе

ДА

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци

Ова докторска дисертација представља оригиналан допринос науци о српској књижевности већ самом чињеницом да изнова «открива» и реafirмише

<p>српску еротологију 18. и 19. века, која свакако има неспорне али неоправдано занемарене и заборављене вредности. У том смислу она се придружује најређим подухватима у које се упуштала наша литерарна критика и историографија: да смело уђе у ново читање традиције и покуша – онолико колико је то утемељено – проширити и променити њену слику. Увиди до којих је кандидаткиња дошла бавећи се српском еротском књижевношћу током два века, отварају научно оправдано питање о томе колико је слика наше књижевне традиције тог узбудљивог и важног периода (од барока до ране модерне) потпуна и колико још има феномена који заслужују слична, обновљена читања и интерпретацију.</p>	
4.	Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања Дисертација НЕМА недостатака.
X	ПРЕДЛОГ:
<p>На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана <p style="text-align: center;">ДА</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се докторска дисертација враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или - да се докторска дисертација одбија 	

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Сава Дамјанов

Проф. др Горан Максимовић

Проф. др Драгана Вукићевић

Проф. др Радослав Ераковић

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.